

Helsinki 3.7.2003

Tiedotusvälineille

UUDEN JULKISUUSLAINSÄÄDÄNNÖN TOIMIVUUS VALTIONHALLINNOSSA

Viranomaisten toiminnan ja asiakirjojen julkisuutta koskeva lainsäädäntö uudistettiin 1.12.1999 voimaan tulleella lailla viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999, jäljempänä julkisuuslaki). Eduskunta edellytti, että hallitus seuraa tarkkaan uudistuksen tavoitteiden toteutumista, lainsäädännön soveltamista ja sen toimivuutta. Hallitus antaa eduskunnalle uudistuskokonaisuutta koskevan selonteon vuoden 2003 aikana .

Oikeuspoliittisessa tutkimuslaitoksessa on valmistunut tutkimus uuden julkisuuslainsäädännön soveltamisesta valtionhallinnossa (Salovaara Christa & Tala Jyrki. Uuden julkisuuslainsäädännön toimivuus valtionhallinnossa. Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen julkaisu 199). Tutkimus palvelee osaltaan mainittua selontekoa.

Hallintokäytäntöä ja viranomaisten julkisuuslakia koskevia soveltamiskokemuksia lain ensimmäisiltä voimassaolovuosilta on kartoitettu viranomaiskyselyillä vuonna 2002. Laajin kysely lähetettiin yli 150:lle valtion viranomaisille eri hallinnonaloilla keskus-, alue- ja paikallishallinnossa. Kyselyyn vastattiin hyvin ja vastausprosentti oli yli 90.

Kyselyllä selvitettiin seuraavia julkisuuslain osa-alueita:

- asiakirjapyynnöt
- valmistelun julkisuus
- salassapitosäntely
- henkilötietojen suojaa koskevat järjestelyt ja henkilörekisterit
- hyvää tiedonhallintatapaa koskevat järjestelyt

Sen ohella selvitettiin eri viranomaisten yleisiä arvioita ja käsityksiä julkisuuslainsäädännöstä.

Uuden julkisuuslainsäädännön voimaantulo ei näytä synnyttäneen valtionhallinnossa tähän mennessä mullistavia muutoksia. Viranomaisten oma kokemus viittaa pääasiassa siihen suuntaan, että kyse on ollut aiempien ”hyvien käytäntöjen” vakiintumisesta ja vain osaksi kokonaan uudenlaisten toimintatapojen omaksumisesta.

Uuden lainsäädännön toteuttaminen ei ole synnyttänyt valtion viranomaisille mittavia soveltamisongelmia. Viranomaiset ovat tosin raportoineet erityyppisistä ongelmista, muun muassa sovittaessaan yhteen eri lakien säännöksiä ja soveltaessaan salassapitosäännöksiä. On kuitenkin huomattava, että julkisuuslain eri kohdissa ongelmista on raportoinut aina vähemmistö kyselyyn vastanneista viranomaisista.

Postiosoite	Käyntiosoite	Vaihe	Telekopio	Sähköposti
PL 157	Uudenmaankatu 37	(09) 16003	(09) 1606 7865	optula.om@om.vn.fi
00121 HELSINKI	00120 HELSINKI			www.om.fi/optula

